

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre 10 ft - kr. 1/2, fél évre 5 ft 50 kr. Fél évre 5 ft - kr. Egy évre 10 ft.

Hirdetési díj: Ötásasos betűsorért 5 kr. Nagyobb betűsorokért, mint az előzőekben, külön díjat kell fizetni.

Delutani posta. Zagrán, Jan. 20. Az itteni lajcsap Mrazovic, Miskovic és Vondracsek fog megjelenni a Sirokovic Nagy Sirokovic is egy iratot tesz

Megérett a gyümölcs. Az azt mondják: ha a gyümölcs megérik, lehull a fáról. Ezünkben jut az állítás, a deák-kör vasárnap este tartott értekezletének alkalmából, midőn t. i. Lónyay gróf új szerepe, a bölcs oktatóóra vállalkozott, ki az országos költségelírányzatban való törlesek nyomán leendő megtakarításokkal véli a hazát a panzerótól megmenteni.

Hangsúlyozta, hogy ezentúl már eredmények kellene minden irányban és most minden fölött a pénzügyek rendezése halasztatlan.

E beszédének hatása kettős gondolatot keltett föl bennünk. Az egyik gondolat, mely agyunkat toglalkoztatja, az volt: vajon mi lehet az oka, hogy az exminiszter ur most egy szerre olyasmi hírokat pengtet meg, melyek hangtalanul pihentek az ő miniszteri tevékenységének éveiben?

A másik gondolat, mely fejünkben keringett, imez: Komolyan gondolja-e Lónyay ur, hogy a defiziteket az általa enlített törlesztések által kiegyenlíteni lehet s hogy az általa fölhozott tételek törlesztése által nem úgy járnának-e, hogy a mit a vámmal nyertünk, a réven veszítjük el?

Mi abban a hiszemben vagyunk, hogy Lónyay ur csak Kerkápoly pénzügyér urat akarta kissé megizgasztani.

De hát kiröpített bombái elkétek s hatály nélkül pattantak vissza a védfalról, mely Wahrmann Móricz ur képében tedezte Kerkápoly urat a rohamok ellen.

Wahrmann ur rettetésen sajnálkozik ugyanis, hogy az ex-kormányelnök urnak későn jutott észbe ilyesmi javaslatát betérjeszteni, akkor t. i. midőn a költségvetés tárgyalása immár kezdetét vette.

Nemcsak erre volna Wahrmann ur, ha Lónyay gróf bölcs javaslatát a pénzügyi bizottság akkor kaphatta volna keze ügyébe, amugy megleghen, midőn a költségvetést benyújtotta. Wahrmannak a pro domo beszéde igen kapóra jött Kerkápoly urra nézve, ki a Lónyay gróf „ehog”-ja ellenében érveinek, illetőleg mentéseinek útjeit kiállíthatta.

Mi azonban nem törődünk azzal, mely indokok vezérlik Lónyay grótot Kerkápolyi financiális müködésének ellenzésében?

Ez által mindenesetre hasznos szolgálatot tesz a hazának, mert ő nemcsak elméletben, de gyakorlatban is financer s ha e teherességét miniszterelnöksége alatt hasonló sikerrel leendő képes érvényre emelni, mint az beháztartásánál észlelhető, bizonynyal most Kerkápoly ur is könnyebben lélezhetheték.

No de Lónyay grófban a jószándék, midőn a mulasztást jóvá akarja tenni, midőn a pénzügyér ur mentora gyanánt lép elő.

Mi e buzgalom indokával edes keveset törődünk, csak épen a hazára nézve hozzon az fűvös gyümölcsök.

E gyümölcsöket, ugy látszik, megérett az idő előbb-utóbb, mert a kormány-pártiak közt megszünt ama mervet csökönkösség, mely azt a közelmúltban az ellenzék irányában való magatartása által jellegette.

Lónyay gróf manővere hadizenet a mameluk-seregnek, mely eddig, ha a kormány érdekei egy kivánták, a feketét is hajlandó volt fehérek kiküldetni. Ő új pártot teremt a házbán s ez csakis nyereség, mert a „szavazzunk”-féle egyoldalúság lassankint számúzve lesz s a valódi érvek inkább diadala jutnak.

A fővárosi rendőrségről szóló törvényjavaslat legközelebb a minisztertanács elő fog terjeszteni.

Olmáztben Kral lelkész igaztás miatt 6 havi fogságra ítéltett.

A Laurionkérdés Ausztria Magyar- és Angolország közbejöttével kiegyenlített.

Kinevezések. Malesek Guisztav temesvár-karásbesi, báró Majthényi József zombori és báró Podmaniczky Armin nagybecskerei főszékesbírókká nevezette ki Kerkápoly felterjesztése folytán.

A belügyér betegsége a Napló szerint komolyabb, mint azt kezdetben várták, mert a ház orvosai, a miniszter családja aggodalommal néz a betegség fejlődése elé.

Aradmegye és a szászok. Aradmegye utóbbi közgyűlésén a szászok ismeretes 12 pontja ügyében a kormányhoz oly felirat határozatot intéztet, hogy ama pontokat figyelembe ne vegye, mivel az a jogegyenlőséget támadja meg.

Az osztrák tjavaslat a hirdetési bélyeg megszüntetéséről így hangzik: 1. Az időszerű folyóiratokban közzölt hirdetések s mindennemű bejelentések utáni illetékek megszüntetnek. 2. Hirdetési lapok és folyóiratok csak akkor esnek a hirdetőbélyeg alá, ha be tekintenek legalább egyszer jelennek meg. 3. E törvény 1873. jul. 1. lép életbe. Az ilyenekben követhetne a magyar kormány is az osztrákok példáját.

Móricz Pál beszéde a költségvetési vita alkalmából. T. ház! Az előttem szóló (Gorove István) képviselő ur igen kedves színeben látja a mi pénzügyi, közzgazdasági állapotunkat. Nem szándékozom tüzetesen ezafelől a beszédemnek azoknak, miket ő mondani meglátott, mert igen hosszúra terjedne nyilatkozatom. Ő az éremek két oldaláról szól, de a másik felét mindig vártuk, nem láthattuk. Én igyekvél fogok kiegészíteni, a mit ő mondott, és abban a t. ház meg fogja találni az ezafelől. (Halljuk! halljuk!) T. ház! Midőn a költségvetés kapcsolatosan a pénzügyi bizottság jelentésével több ízben gondosan átvoltasam, s azon eredményre eljutottam, melyet az feltűnt, az gondolkoztam azon okokról, melyek hazánk pénzügyi helyzetét előidézték, és azon módokról, melyek által pénzügyi bajaink lehetne segíteni.

T. ház! miként a pénzügyek javuló vagy rosszabbul helyezte kihat az államélet minden részére, akként jó pénzügyi állapotokat nem lehet egy ügyesen keresztül vitt kölcsönszerződéssel vagy más különben pénzügyi előnyös intézkedéssel előteremtetni. A pénzügyekre ki hat a kormány összes politikája, az állam minden institúciója, sőt még az oly institúciók is, melyeknek egy tekintetere a pénzügyekkel való összefüggésük fel nem tűnik, pl. mint a

kül Mária nént magával kellett vinni. E mellett Mariquittának komolyan megmondta, hogy sem nem illő, sem a jó hanggal nem egyezik, miszerint, egy ifju nő egyedül, férfaktól körülvéve minden mulatságban részt vegyen, s étákat kezdjen stb.

Eleg, hogy Mária néni, mindig Mariquitta oldalánál volt, és sem Beneke ur, sem mások nem dicsékedhettek, a szép és ünneplott Sturm asszonytali kellemes együttélés.

Arthur viselte most sokkal hidegebb lett, Sorenzát is ritkábban kereste fel mint máskor. Igaz, hogy a hol Mariquitta volt, ott ő is lehetett látni; de Arthur visszavonulaton tartotta magát, és meg volt elégedve, ha egy pillantást elfoghatott.

E változás ingerelté Mariquittát, és minden meglett, hogy őt újra magához vonja, de minden kísérletét úgy tetszett részéről, miutna ő még jobban visszavonulna.

E napfnyére hozott közönyösség, mely oly kevésbé egerzett előbbi viselkedés, mely hogy Mariquitta újra el kezdett Arthurra gondolni, a vele foglalkozni. Azon végeredményre jutott, hogy az Sorenzához csatlakozott, s általa elcsábítottat. Mariquitta, ki ő maga leendő volt mint a szél, és állhatatlan mint a hullám, nem bírta felfogni, hogy valaki képes legyen egy másikat híven szeretni. Ő másként magasztalott, és azt hitte, hogy ugyanazon forrásból ered Sorenza barátság, a midőn az ővé, Mariquittát nem foghatja fel, hogy bűnösök, a legközebb becset sem tulajdonítanak az

valásabadság és a polgári házasság intésményei, ha helyebben gondolokunk, meg kell ósmernünk, hogy körvételre behatnak az állam pénzügyeire, ugyanis az államnak kötelessége gondakodni arról, hogy polgárainak megérezszen azon nyugalmat, melyet a teljes vallási szabadság élvezete nyújt, - továbbá biztosítani polgárait arról, - hogy a családi életben idegenek fanatikus néstekkel be ne avatkozhassanak, s hogy az állam institúciói családi élet képződését meg ne gátolják. - Így szerreztet meg az állam polgárainak a nyugalmat, hogy azok nyugodtan adhassák át magokat a teremtő munkás életnek; mert ezen nyugodt munkásság eszközi a tökélet képződését, előidézi az adóképeség fejlesztését, általános jólétet, melyek azután az ország pénzügyi helyzetére kihatnak.

Ha ily institúciók csak távolról érintik az ország pénzügyekét, a népevelés állapota már szorosabban fűződik egybe az általános jóléttel, mert mivel nép helyesebben, könnyebben vegai gazdasági teendőit, fogékonyabb az iparra, a kereskedelemre. (Helyeslés.) A fel-sőbb tanintézetek, betolványok az egyéni tulajdonok értékesítésére és az államok előhaladottsága, jóléte az egyének műveltségétől sokként feltételeztetik. (Élénk helyeslés.) Szakképzett egyének mind meggannyi tökélet az államban, kik, ha nem lenne tért munkásságukra a föld felett, behatnak a föld gyomrába és új világot teremtenek az ipar és kereskedés számára. A kormány nagy szolgálatot tett bár a népevelés előmozdítására, a legelsőbb tanintézetek iránt pedig eddigi munkássága nem volt egyéb készüldésnél, a népevelési ügyeknél közvetlenebbül érintik az állam pénzügyeit a gazdaság, ipar és kereskedelem következményeként megfelelő politikai s a jó kereskedelmi törvények. Azon kereskedelmi törvények, melyet a kormány a kereskedelmi szerződés létesítése alkalmával eltelepeltet, és sokkal inkább kedvezőbb Ausztriának, mint Magyarországnak; a kereskedelmi törvények csak most 6 év után igértetnek előterjesztetni; így e tekintetben is csak készüldéseket tapasztalunk. (Igaz.) Oly országban, hol a hűbér-résig maradványai sok részben mai napig is fenállanak, nem fejlődhetik az ipar, gazdaság, kereskedés szabadon. Valójában alig lehet nagyobb tehetetlenség képzélni, mint melyet a kormány a hűbér-résig maradványainak megszüntetése tekintetében előterjesztett.

Eltörölték a szőlőmérték, de hogy? most is járnak utána sokszor kárpótlást. S a reál-élek miként megszüntetése iránt a kormány 7 év múltával, dacára a kiküldött engettékek, meg sincs tisztában önmagával, pedig a realélekről sokat hallottunk a választások alatt. (Derültség) adatok be interpellációk, határozati javaslatok s tárgyban s eredménye az, hogy a kormány 8 év után sem tudja: mit tegyen e kérdésben. (Igaz! bal felől.) Ily habozó, bizonytalan nézetek mellett, melyek a status gazdasági követelményeket semmibe sem veszik, nem lehet jó pénzügyeket teremtteni.

Vessünk egy pillantást ténylegesen helyzetünkre. Egy félő gazdaszatunk, kereskedelmünk teng, gyáraink bukó felében, iparunk nemcsak fejletlen, hanem visszamaradott állapotban. (Ugy van! bal felől.) Magyarországi ipara csak 3 irányban fejlődhet volna jelentékenyen. És az a dohány, a malom és szeszipar. A dohányipart, bár arra valóan hívartva, hogy olcsó dohánynyal és szivarral árasztjuk el Európát, dohánygyártásnak megjelölje az állami egyredárság. A malomipar, ha egyébbel nem, egy olcsó kölcsönrel segíthette volna az állam; a szeszipart leginkább a cselészterület adótervével, mely mellett becsületes gazdák kisebb mennyiségben gazdaság javítására nem főzhetek, tette semmivé. A malom és szeszipar hanyatlását ma csak azok tulajdonosi érzék, később fogja azt a megrögzöttség és az ország pénzügye még jobban megmérzeni és ekkor fog bekövetkezni a helytelen politikának azon rossz következménye, mely az ország pénzügyeit igen sérelmesen fogja illetni. Tudom én t. ház, hogy ipart ma

gába a kormány nem teremthet, de alig létezik valahol előhaladott ipar, mely nem kormányok gondos ápolásának köszönheti előhaladását.

S bármint szorgalommal végezze az ifju kereskedelmi miniszter ur teendőit, s bármint szerencsével kösse meg ezutan is a nagy állam, Montenegroval a postaszerződéseket, ha a dohány, a malom és szeszipar naponként süllyedő állapotában marad, ezután sem foghat megjelenni azon nagy feladatnak, melyet mi az ország mezőgazdái, a magyar földművelés, ipar és kereskedelmi minisztertel méltán megvárhatunk, általában tehát e tekintetben sem tett a kormány oly intézkedéseket, melyek-től pénzügyi helyzetünk javulását várhat-nók.

A jó pénzügynek egyik életfeltétele a jó polgári és büntető törvények, s azoknak pontos végrehajtása. Hogy e kiegészítés után megán törvények chaoticzerül állapotban voltak, az tagadhatlan.

Ez állapotból csak gyökeres reform után lehetett volna kibontakozni. Azonban a kormány földözni akarta azt, mi földözhatatlan volt; pedig a polgári és büntető kodexek el készítése és életbe léptetése 1 év alatt nem volna nehéz. S ma hogyan állunk ezen kérdés s szemben? A törvényeket miniszteri rendeletek által igyekeztek sokszor pótolni, s a zúr és zavar valóban növekedik, bár sokat áldoztunk az igazságszolgáltatás nagy érdekéért, de mert a szervezés miniszteri rendeletek által teljesítetett, kellő javulás nem következett be, sőt ha a törvényesek, járásbírószög beosztása így marad, be sem következhet. (Élénk helyeslés.)

Csak egy pár példát leszek bátor felhozni. Bihar megyének Debreczen s Várad szabadkärlyi városokkal együtt 216 mértföld területtel és mintegy 540 ezer lakossal van 3 törvényeske, Zemplén megyének 108 mértföld s csaknem fél annyi népessége mellett, szinte van 3 törvényeske, Szabolcs megyének 125 mértföld területtel van 1 törvényeske, Bihar megyében van járásbírószög, mely 130 ezer léleket lenne köteles ügyeit végezni. Meglehet, mert ezek baloldali megyék voltak történetesen, de ha az igazságszolgáltatás érdekei más érdekeket feláldoztatnak, akkor rendezett pénzügyeket teremteni vajmi nehéz és e tekintetben a kormány tul bőkezű volt, s a deficitnek egyik főforrása bizonyosan itt keresendő. Mi követke-zése ennek? Hogy ott is restanták vannak, a hol soha sem voltak, s hogy most a pótlólag rendezesített hivatalok kérésével a költség-szerint annyiba kerül, mint az első szervezés szerint került volna, az első hátrány, és még sincs elég megtakarítás. Ebből láthatja az ország, hogy a kormány az igazságszolgáltatás nagy érdekét mellőzve, egy fontos kérdésben is önző partérvetéseket követett. Pedig a mino arányban viselik a polgárok az állam terheket, megkövetelhetik, hogy oly arányban részesítse őket az állam az igazságszolgáltatás általa-saiban.

De ily önző partérveték mellett alakított igazságszügyi szervezet, mig egyfelől megzavarja az adóvétel arányát, másfelől lehetetlen teszi az igazságszolgáltatást, pedig a rossz justiticia drámai tökélet tart lekörtve, s mintegy kizárja a forgalomból, megromítja a magánhitelt, s meggátolja a pénzügyi helyzetnek javulását.

A hadiügyek nagy mérvben érintik a pénzügyeket, s oly vérdíszter. - mely mellett béké idején a rendes hadsereg és a honvédség létszáma s felszerelési költségei folytonosan neveltetnek, egyik főforrása a deficitnek.

A fentelöltek, elemzés kérdése a legnagyobb fontosságú pénzügyi tekintetben. Ha egy font his, vagy egy font kenyér árát, vagy egy tucat gumit, vagy egy nyakkendő, egy főveg értéket vizsgálunk, ezek bizonyára csakelyeségekül tűnhetnek fel, de ha milliókra meo gom-bok, nyakzorított fővegek árát tekintjük, a különben jelentéktelen tárgyaknál is jelentékeny összegeket lehetne megtakarítani. Ugy de t. ház! a magyar országgyűlés hatásköre nem terjed ki a hadiügyekre, így azon terjedelmes észre-veletek, melyeket e tekintetben tehetnék, tartoz-

akodni, valami nagyon fájdalmas vártead, s szívének legszentebb és legforróbb érzelmeit jégkéreg vonta be.

Most, midőn egyedül van az elolvadt, s a dobogó és nyugtalan szív feszteléül emel fel panaszait.

Szeretném tudni, vajlon 5 ott van-e a kirándulást? gondolja Sorenza, és homlokát gondtelen támasztá keszére.

E pillanatban fordítá meg fejét Sorenza. Nils az ajtó külsőben állott.

Leirhatatlan öröm ragadta meg Sorenza lelkét. Ez sokkal erősebb volt, minthogy Sorenza képen vissza ne verődött volna. Oly mooslyival, melyet nem láttak ajkain tisztehető éves kora óta, nyujtá kezét Porrynak, és mondá:

Mit, Nils, nincs ön a kiránduláson?

valásabadság és a polgári házasság intésményei, ha helyebben gondolokunk, meg kell ósmernünk, hogy körvételre behatnak az állam pénzügyeire, ugyanis az államnak kötelessége gondakodni arról, hogy polgárainak megérezszen azon nyugalmat, melyet a teljes vallási szabadság élvezete nyújt, - továbbá biztosítani polgárait arról, - hogy a családi életben idegenek fanatikus néstekkel be ne avatkozhassanak, s hogy az állam institúciói családi élet képződését meg ne gátolják. - Így szerreztet meg az állam polgárainak a nyugalmat, hogy azok nyugodtan adhassák át magokat a teremtő munkás életnek; mert ezen nyugodt munkásság eszközi a tökélet képződését, előidézi az adóképeség fejlesztését, általános jólétet, melyek azután az ország pénzügyi helyzetére kihatnak.

Ha ily institúciók csak távolról érintik az ország pénzügyekét, a népevelés állapota már szorosabban fűződik egybe az általános jóléttel, mert mivel nép helyesebben, könnyebben vegai gazdasági teendőit, fogékonyabb az iparra, a kereskedelemre. (Helyeslés.) A fel-sőbb tanintézetek, betolványok az egyéni tulajdonok értékesítésére és az államok előhaladottsága, jóléte az egyének műveltségétől sokként feltételeztetik. (Élénk helyeslés.) Szakképzett egyének mind meggannyi tökélet az államban, kik, ha nem lenne tért munkásságukra a föld felett, behatnak a föld gyomrába és új világot teremtenek az ipar és kereskedés számára. A kormány nagy szolgálatot tett bár a népevelés előmozdítására, a legelsőbb tanintézetek iránt pedig eddigi munkássága nem volt egyéb készüldésnél, a népevelési ügyeknél közvetlenebbül érintik az állam pénzügyeit a gazdaság, ipar és kereskedelem következményeként megfelelő politikai s a jó kereskedelmi törvények. Azon kereskedelmi törvények, melyet a kormány a kereskedelmi szerződés létesítése alkalmával eltelepeltet, és sokkal inkább kedvezőbb Ausztriának, mint Magyarországnak; a kereskedelmi törvények csak most 6 év után igértetnek előterjesztetni; így e tekintetben is csak készüldéseket tapasztalunk. (Igaz.) Oly országban, hol a hűbér-résig maradványai sok részben mai napig is fenállanak, nem fejlődhetik az ipar, gazdaság, kereskedés szabadon. Valójában alig lehet nagyobb tehetetlenség képzélni, mint melyet a kormány a hűbér-résig maradványainak megszüntetése tekintetében előterjesztett.

Eltörölték a szőlőmérték, de hogy? most is járnak utána sokszor kárpótlást. S a reál-élek miként megszüntetése iránt a kormány 7 év múltával, dacára a kiküldött engettékek, meg sincs tisztában önmagával, pedig a realélekről sokat hallottunk a választások alatt. (Derültség) adatok be interpellációk, határozati javaslatok s tárgyban s eredménye az, hogy a kormány 8 év után sem tudja: mit tegyen e kérdésben. (Igaz! bal felől.) Ily habozó, bizonytalan nézetek mellett, melyek a status gazdasági követelményeket semmibe sem veszik, nem lehet jó pénzügyeket teremtteni.

Vessünk egy pillantást ténylegesen helyzetünkre. Egy félő gazdaszatunk, kereskedelmünk teng, gyáraink bukó felében, iparunk nemcsak fejletlen, hanem visszamaradott állapotban. (Ugy van! bal felől.) Magyarországi ipara csak 3 irányban fejlődhet volna jelentékenyen. És az a dohány, a malom és szeszipar. A dohányipart, bár arra valóan hívartva, hogy olcsó dohánynyal és szivarral árasztjuk el Európát, dohánygyártásnak megjelölje az állami egyredárság. A malomipar, ha egyébbel nem, egy olcsó kölcsönrel segíthette volna az állam; a szeszipart leginkább a cselészterület adótervével, mely mellett becsületes gazdák kisebb mennyiségben gazdaság javítására nem főzhetek, tette semmivé. A malom és szeszipar hanyatlását ma csak azok tulajdonosi érzék, később fogja azt a megrögzöttség és az ország pénzügye még jobban megmérzeni és ekkor fog bekövetkezni a helytelen politikának azon rossz következménye, mely az ország pénzügyeit igen sérelmesen fogja illetni. Tudom én t. ház, hogy ipart ma

gába a kormány nem teremthet, de alig létezik valahol előhaladott ipar, mely nem kormányok gondos ápolásának köszönheti előhaladását.

S bármint szorgalommal végezze az ifju kereskedelmi miniszter ur teendőit, s bármint szerencsével kösse meg ezutan is a nagy állam, Montenegroval a postaszerződéseket, ha a dohány, a malom és szeszipar naponként süllyedő állapotában marad, ezután sem foghat megjelenni azon nagy feladatnak, melyet mi az ország mezőgazdái, a magyar földművelés, ipar és kereskedelmi minisztertel méltán megvárhatunk, általában tehát e tekintetben sem tett a kormány oly intézkedéseket, melyek-től pénzügyi helyzetünk javulását várhat-nók.

A jó pénzügynek egyik életfeltétele a jó polgári és büntető törvények, s azoknak pontos végrehajtása. Hogy e kiegészítés után megán törvények chaoticzerül állapotban voltak, az tagadhatlan.

Ez állapotból csak gyökeres reform után lehetett volna kibontakozni. Azonban a kormány földözni akarta azt, mi földözhatatlan volt; pedig a polgári és büntető kodexek el készítése és életbe léptetése 1 év alatt nem volna nehéz. S ma hogyan állunk ezen kérdés s szemben? A törvényeket miniszteri rendeletek által igyekeztek sokszor pótolni, s a zúr és zavar valóban növekedik, bár sokat áldoztunk az igazságszolgáltatás nagy érdekéért, de mert a szervezés miniszteri rendeletek által teljesítetett, kellő javulás nem következett be, sőt ha a törvényesek, járásbírószög beosztása így marad, be sem következhet. (Élénk helyeslés.)

Csak egy pár példát leszek bátor felhozni. Bihar megyének Debreczen s Várad szabadkärlyi városokkal együtt 216 mértföld területtel és mintegy 540 ezer lakossal van 3 törvényeske, Zemplén megyének 108 mértföld s csaknem fél annyi népessége mellett, szinte van 3 törvényeske, Szabolcs megyének 125 mértföld területtel van 1 törvényeske, Bihar megyében van járásbírószög, mely 130 ezer léleket lenne köteles ügyeit végezni. Meglehet, mert ezek baloldali megyék voltak történetesen, de ha az igazságszolgáltatás érdekei más érdekeket feláldoztatnak, akkor rendezett pénzügyeket teremteni vajmi nehéz és e tekintetben a kormány tul bőkezű volt, s a deficitnek egyik főforrása bizonyosan itt keresendő. Mi követke-zése ennek? Hogy ott is restanták vannak, a hol soha sem voltak, s hogy most a pótlólag rendezesített hivatalok kérésével a költség-szerint annyiba kerül, mint az első szervezés szerint került volna, az első hátrány, és még sincs elég megtakarítás. Ebből láthatja az ország, hogy a kormány az igazságszolgáltatás nagy érdekét mellőzve, egy fontos kérdésben is önző partérvetéseket követett. Pedig a mino arányban viselik a polgárok az állam terheket, megkövetelhetik, hogy oly arányban részesítse őket az állam az igazságszolgáltatás általa-saiban.

De ily önző partérveték mellett alakított igazságszügyi szervezet, mig egyfelől megzavarja az adóvétel arányát, másfelől lehetetlen teszi az igazságszolgáltatást, pedig a rossz justiticia drámai tökélet tart lekörtve, s mintegy kizárja a forgalomból, megromítja a magánhitelt, s meggátolja a pénzügyi helyzetnek javulását.

A hadiügyek nagy mérvben érintik a pénzügyeket, s oly vérdíszter. - mely mellett béké idején a rendes hadsereg és a honvédség létszáma s felszerelési költségei folytonosan neveltetnek, egyik főforrása a deficitnek.

A fentelöltek, elemzés kérdése a legnagyobb fontosságú pénzügyi tekintetben. Ha egy font his, vagy egy font kenyér árát, vagy egy tucat gumit, vagy egy nyakkendő, egy főveg értéket vizsgálunk, ezek bizonyára csakelyeségekül tűnhetnek fel, de ha milliókra meo gom-bok, nyakzorított fővegek árát tekintjük, a különben jelentéktelen tárgyaknál is jelentékeny összegeket lehetne megtakarítani. Ugy de t. ház! a magyar országgyűlés hatásköre nem terjed ki a hadiügyekre, így azon terjedelmes észre-veletek, melyeket e tekintetben tehetnék, tartoz-

akodni, valami nagyon fájdalmas vártead, s szívének legszentebb és legforróbb érzelmeit jégkéreg vonta be.

Most, midőn egyedül van az elolvadt, s a dobogó és nyugtalan szív feszteléül emel fel panaszait.

Szeretném tudni, vajlon 5 ott van-e a kirándulást? gondolja Sorenza, és homlokát gondtelen támasztá keszére.

E pillanatban fordítá meg fejét Sorenza. Nils az ajtó külsőben állott.

Leirhatatlan öröm ragadta meg Sorenza lelkét. Ez sokkal erősebb volt, minthogy Sorenza képen vissza ne verődött volna. Oly mooslyival, melyet nem láttak ajkain tisztehető éves kora óta, nyujtá kezét Porrynak, és mondá:

Mit, Nils, nincs ön a kiránduláson?

kodom itt elmondani. De annyit még is mondhatok, hogy általában a kormány a hadiügyek körül elkévelt mindent arra, hogy pénzügyeink naponként rozsbakká váljanak. (Helyeslés balfelől.)

Még szorosabban összefüggnek az állam jólétével, vagyonszerzésével, és így a pénzügyeivel a közlekedési ügyek. A mi a vasutakat illeti, a tanszerülések és rendtelenség itt tünt fel leginkább és ez másik főforrása a deficitnek; de a subventió szükségét és növekedését az is okozta, mert sok vasutunknak nincs belső összefüggése, némelyek pedig az országban bent rekedtek. Például említem a báta-széki vonalat, az elő a Dunáig, de innen a Dunán innen levő vasutakkal nincs szoroni összefüggésben. Ha tekintjük az arad-termei vári vonalat, mely Temesvárnál megkeked, ha tekintjük a károlyvári vonalat, mely már nem sokára ki lesz építve, de úszakötés-téséről az ország többi vonalival még eddig ténylegesen nem gondoskodtak: már most kárem, mit fogunk szállítani a károly-fümei vonalra? Valójában ily vasuti rendszer mellett lehetetlen a subventiótól megszabadulni és az ország pénzügyeit rendbe hozni.

Tudom t. ház! hogy a kormány azzal mentheti magát, miszerint csak mind a képviselőház szavazta meg a balközép br. Podmaniczky Frigyes által már 1868-ban adott be egy határozati javaslatot, melyet a t. ház engedelmével bítor leszek folvoztani.

Tekintve azt, miszerint az idő rövidségét fogva az országgyűlés nem képes a jelen létezők által barmely vasuti szerződés rendszeres átvizsgálására és megújítására; tekintve továbbá azt, miszerint okvetlen szükséges, hogy az országgyűlés mindennek előtt meghatározza a kamatbiztosítás mellett építendő vonalakat s azok forgalmi, kereskedelmi és stratégiai szempontok által indokolt sorozatát:

határozta el a ház, hogy mindaddig, mig a kamatbiztosítás mellett kiépítendő vonalak az azok sorozata a törvényhozás által véglegesen megállapítva nem lesz, semmi kamatbiztosítást igénylő újabb vasut-engedélyezést tárgyalás alá nem vessz. De elismerem, hogy mi is hibásnak van, de mi okból? A kormány és közgei nem egyszer ámitáshoz folyamodtak, s kérdem, nem állhatott-e, hogy az első gácoszági vonalok emelkedési viszonyai úgy állnak, mint 1 a 6 hoz, holott azok úgy álltak, mint 1 a 40-hoz. Nem állhatott-e, hogy a naszcsiki vonal politikai vonal, melyen, dacára költsége voltának, Horvátország felé, s most balmála láthatjuk, Horvátország épen ezen vonalra nevezetli leginkább. (Ugy van! balfelől.) Nem kergett-e a közgei hadügyi miniszternek egy irata, hogy Musztaország vasutaital körüláldozza Galicziát, s ha hazánk nem akarjuk a háboru színhelyévé tenni, akkor szavazzunk meg a 3 galicziái vasutat. Tehát a kormány visszaél a képviselőház bizalmával; a képviselőház legnagyobb része - a jobboldal is - azon feltételekben szavazta meg e kérdéses vonalakat, hogy ez által az ország fejlődését elősegítend. Tehát minden hátrányért egyedül a kormányt lehet felelőssé tenni. (Helyeslés bal felől.)

Méltózatnak tehát ezekből látni, hogy a közlekedési ügyben nem lehetett volna mesterségesen sem többet tenni az állam pénzügyeinek tökéltetésére és a deficit elődezésére.

Most kérdem t. ház! ki az oka a nagy-mérvű deficitnek? Kérdésenkívli a kormány. Ki hozta javaslatba a kamatbiztosítás mellett családi vasutakat? Ki emelte évről-évre a hadügyi költségeket? Ki váarolta a dominiomokat a 4 millió katasztr. hovatat tevő államvagon mellett? ki rendelte el azon költségek építkezéseket, melyeknek felével is megérthetjük volna ez idő szariat. Kik emeltek minden kiadást minden évben, a civillisztól kezdve, az utolsó államhivatalnokig? kik tettek hasonlónküli institúciókat, s kik beszétek fennhájára a jó években, fogosulatlan reményeket költvén a ne zertben, s még az isten áldását is maguknak tulajdonítván? kik emeltek fel a centralis vagy miniszteriális költségeket szinte egy millióval? A személyes járandóságokat több mint 2 millióval? Nem más uraim! mint a kormány, és ismét a kormány.

Az állam látja, nem vagyok, felelt Porry örömmel, s kezét saját kezébe fogta.

Es miért nem? Kell azt mondanom? Leült Sorenza mellé.

Ha őszinte lenne kedves Cousinom, be kellene ősmernie, hogy nem hitte, miszerint elmentem.

Valóban nem tudom, miért hittem volna, hogy el nem ment.

Porry megcsókolta a kezét, melyet a magáéba zárva tartott.

Bár barátok, de még sem vagyunk elválhatatlanok, vétekezik Sorenza nevetve.

Csak nem, azt kell hinnem. Tudja mi az, önének barátja lenni?

Annyi, mint bárki más barátjának lenni.

Sorenza vissza akarta kezét vonni, de Porry erősen tartotta.

Nem egészen, mert az ön iránti barátság önkénytelenül átváltozik, és más valami lesz. Feltűnő hasonlóságot vesz fel a...

<

ÚJDONSAGOK.

Ígazatlan volnék azonban, ha a kormányt egyedül vádolnánk; a kormányt e tekintetben egy méltó osztályosa van, és ez a pénzügyi bizottság, mely sok kérdésben felületesen járt el, mely mind annak — a mi a deficitet előidézte — a megszavazást ajánlotta. Hisz emlékezik a t. ház! miként a pénzügyi bizottság előadója, Széll Kálmán, a múlt évben miképen igyekezett cáfolni Ghyocy Kálmán képviselő ur kisebbségi véleményét? Ma már másképp hangzik a pénzügyi bizottság véleménye, de már késő. (Helyeslés balföld).

A harmadik és főközoja jelen pénzügyi körülményeinknek pénzügyér ur, ki midőn a pénzügyek vezetését kezébe vette, vagy felismerte a helyzetet vagy nem. Ha felismerte, kötelessége lett volna az országnak leplezés nélkül elvére a valót, mert így, miként eljárt, csak ártó — ha pedig nem ismerté fel a helyzetet, akkor rövidlátó volt.

De általában pénzügyér ur politikája nélkülöz mindent határozott irányt; élt mátiól holnapra, ámtva magát és másokat, felöltve magára a mindentudás köpenyét, elhitté maga is, és elhittette másokkal is, hogy ő valódi pénzügyi kapacitás. Pénzügyér ur azóta folytonosan dolgozik, elévzig talán 2-3 tanácsot ad, csak a pénzügyér kötelességét — magasabb szempontból vére azt fel, nem volt képes elévgezni.

Pénzügyér ur beutazta az egész országot; elment Máramarosba és ott elgondolta a kérelmezőket és tisztelőket, s a nélkül, hogy egy vasgályát, egy hámost, egy nagyobb erdőkezelést és erdőeset megtekintett volna, visszatért fényes diadalra s kéjtúrása után ő Buda várába, itt kitérítette a térképeket, vonalokat húzott, vasuti terveket készített, csakhog a szép vasuti tervek mellett léteültek volna, mint szappanbuborékok megsemmisültek egy más után.

Miniszter ur kiegyezik a „Duna gőzhajó társaság”-gal is, behozza a törvényjavaslatot, az keresztül megy az osztályok tárgyalásán, a gőzhajózási társaság részvényei hirtelen felzárulnak, azután a törvényjavaslat a ház elébe nem kerül! mi lett belőle, mi napig se tudjuk? Miniszter ur egy nagy úzletre szerződést köt a Credit Anstalttal, a Rotschildházzal, a Bleichröderekkel, biztosította az országnak a „50%” emittit, a szerződést alá is írja, és ezen szerződést még se respektálja; végre kezébe veszi a bankügyet, a tárgyalások folytán megkötötte Magyarország pénzügyminiszterét, s vele együtt az egész kormányt és az országot. (Ugy van!) Uram! ezen folytonos tervekjavasolás, labozás, szerződésesség deccivortúra miniszter urat s ártott az államhitelnek. En tisztelen miniszter ur munkaképességét, tehetségét, jó akaratát soha se voutam kétségbe, hasznosítva, szeiket más irányban; de nekünk nem elég jó akarat, nem elég munkásság, nekünk erud mány kell. (Vége köv.)

Bolivia elnökének meggyilkoltatása.

Az ottani lapok részletesen közlik Morales kontársági elnök meggyilkoltatását. Röviden itt adjuk kivonatát. Nov. 20-án d. u. 3 órákor az összes La Paz-ban tartózkodó seregek élén zeneszó mellett vonult az elnök a kongresszus palotájá felé, hogy azt feloszlassa. De mily nagy volt meglepetése, midőn a padokat íresen találta s e helyett a terem fortuna zsufolva volt ember-

rekkel. Néhány pillanat alatt a legnagyobb aggalom szállta meg a tömeget, — mert látták, hogy államsíny van készülődés. Még az elnök legmeghittebb környezete is osztottott e félelmes aggalomban s rémes sejtelmekkel lón tele. Morales leült az elnöki székbe, s a Con gressus jelen megdöbbenő vietele felőli aggályait s gyanus nézeteit közli. A néptömeg iszonyu indulatoka tört ki; azután eloszlott. Déli 12 órákor az összes miniszterek beadták lemondásukat. Morales a földet érze inogni lábai alatt s elhatározta magát a legvégsőbe, egyenest a katonai lakományok tart s ott a katonasághoz tart ízgató beszédet, melyben kinyilatkoztatja, hogy a diktatortsgot proklamálni szándéka van; kéri a hű csapatok támogatását.

Este kétségbeesett szívvel haza ment. Leült estebedjéhez s néhány üveg cognacot ivott meg. Ezalatt egy névtelen levelet kap, mely figyelmezteti, hogy ne aludjon ez éjjel, mert két szárnysege, La Vinna és La Silva orozva meg fogják gyilkolni. Ekkor felugrott az asztal mellől s fékezetlen düböl ez alávalóság iránt kiront az előszobába s ott több tisztet hatalmas oklével arczba üt. Aztán megragadja La Vinnát, hogy azt balcsonát az utcára dobja; de ennek sikerült kibontakozni a vaskarokból s egy ügyes ugrással kirohant a folyosóra. Akkor neki ront La Silvanak; de mielőtt még elérte volna, karjába kapaszkodik az elnök unokaöccse Federico La Faye, így akarván megvédeni La Silvát. De az elnök egy oklével megvágja a földre teríti Federicort. Az újú tiszt azonban rögtön felugrik — szintén düböl jön, rovolteránt s a La Silva után rohán elnököt hátha lövi. Erre az elnök megfordul; de ugyan e pillanatban meg 5 lövést kap mellébe. Az elnök egy asztal szegletébe fogozva még néhány percig állva marad — aztán szó nélkül összerogyott — s meghalt.

Színházi szemle.

Tegnap „A zsidónő” adatott. Zenéjét írta Halevy.

Ez előadásban a visszaesés s hanyatlás nyoma felre ismerhetőül mutatkozott. A szereplők, midőnem kivétel nélkül, nyomott kedéllyel, lankatlan járatokkal. Az előadók részéről csak kevés helyen lehetett észre venni némi melegséget, öntudatos színezést, határozott cselem alakítást. Legsikerültebb részlet volt a páshajelenet. Azonban nem mulasztottuk el figyelmeztetni a rendezőseget, hogy jövőben a törvény két táblájára ne 12, hanem csak 10 parancsot festessen, mert a közönség még az ilyen apróságokat is észre veszi. Bogdyó (Elezár) hangjánál volt, még sem jászott utána megszokott melegséggel, kevév a többi szereplők hidegsége csakkenhette, Gerecs (Arnold), Török (Gilbert), Vidor (Theobald) lejárították szerepeiket. Gerecsné Izabellát a mult előadások több sikerrel énekelte. Keleti Ida Rechát egész csendő hangjával, vonzó alakjával elismerésre méltón szerepelt. Bogdyó és Keleti Idát többször kibívták. Gerecsné némely helyen megtapsolták. Közönség szép számmal.

ÚJDONSAGOK.

* Városi közgyűlés. Az 1873-ik évi január 29-én s azt követő napokon tartandó bizottsági közgyűlés tárgya: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Miniszteri levele a földmívelés, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszter kinevezéséről. 3. Ugyanaz a népoktatás ügyében. 4. Biharmegyei tanközpont felállításának értesítése a helybeli tanítók részére. 5. Sopron város átírata a kegyuri intézmény megszűntetése tárgyában. 6. Sopron város és Békéscsaba megkeresései a jelszavak ellen, pártolás végett. 7. Nagyszombat város átírata a királyföld rendezése ügyében, pártolás végett. 8. Lőcsé város kérvénye a közigazgatás költségének az állam által fedezéséről, pártolás végett. 9. Győrmege átírata a katonacsatlalásról szilárd rendszerének rendezése tárgyában, pártolás végett. 10. Arad megye kérvénye a föld birtokot terhelő községi pótdó rendezéséről, pártolás végett. 11. A virilis bizottsági tagoknak folyó évre tett megállapításáról jelentés. 12. Az 1873. évre szóló költségvetési irányszav. 13. Bizományi jelentés a helybeli nem lakó házbirtokok felletőségének kiadása ügyében. 14. A huszárabályozás megszűntetése folytán szükségesé vált rendőri és egészségügyi szabályok terve. 15. Pénztárak megvizsgálásáról jelentés. 16. Bizományi javakról állandó szepitészeti pénztár létesítése tárgyában. 17. Bizományi javaslat a koczka-kibirtoklás minőségének kitudása végett, a czedra 2000 forint a f. évi költségvetési irányszav felvételére. 18. Kutassy Imre feljavulása könyvtárművelési bizottságának kiadása iránt. 19. A debreczeni terménycsarnok közönség felirása. 20. A városi inokok pótszolgálati folyamodványa. 21. Polgáriasszociáció folyamodások.

* Ereklje a szabadságharcból. — Herrgloz Antal kir. törvénytörő elnök Bém hadseregének pecsétét a főiskolai múzeumnak ajándékozta; e pecsét körirata: „Az erdélyi hadsereg főparancsnoksága 1849.” Középen Magyarország címere felett a széklly címzer, az egy fejű koronás sas áll. Ily beces ereklje mostanában nem igen került múzeumunkba.

* „Tiszta” biztosító s jelzálogbank bíráló bizottsága folyó hó 24-én pénteken d. u. 4 órákor ülést tart, melyen a jelzálogbizletre vonatkozó előintézkedések foglalkoznak megvitetési. Az eredményről értesíteni fogjuk olvasóinkat.

* Nyilvános közzéte. Nagytisztelt tudós Révész Imre ur a „Debreczeni könyvtárművelési és utasgegyező egyeslet” javára kezelmhez 5 forint adott. Mely kedves adományt az egyeslet nevében hálás köszönetem nyilváníttal el nem mulasztatom. Debreczen, 1873. jan. 22. Fries József egyel-élek.

* Mai számunk nagy részét Móríc Pál, a bárándi választókerület országgyűlési derék képviselőjének jeles beszéde foglalja el; e beszéd megérdemli, hogy minél szélesebb körben olvassák, ajánljuk at. olvasóink figyelmébe.

* Öszinte részvétellel értesülünk, hogy Ujjfalussy Soma derék alkapitányunk leánya, Krisztina, László János nagybajomi ref. lelkész kedves nejje e hó 21-én

tüdőgumókórában elhunyt; temetése e hó 24-én lesz, d. e. 10 órákor.

* Bali értesítés. A jogász bálra a meghívók már szétküldték, kik arra igényt tartanak, s bármely véletlen körülmény miatt meghívót nem kaptak; sziveskedjenek előírt módon fordulni, ki llyennel készséggel szolgálunk. Az előjegyzések a pályokra ugyanott már esz közölhetők. Debr. 1873. jan. 22. Ferenczy Lajos ak. bál bizott. elnök. Lakik czedlő-utca 2572. szám.

* Városi vegyes bizottmány holnap csütörtökön délután három órákor a városház kistanácsstermben ülést tart; tárgyak: a mentelep ügyében érkezett miniszteri leirat; a polgári tanoda reáliskolává átváltoztatásairánti intézkedés; s több folyó ügy.

* Brett Jozefa kiasszony, mint halljuk, először „Linda”-ban, azután „Tiz leány és egy férj sem” című operetében fog színpadunkon fellépni.

* Hány katonát ad a város? Az utóállítások folytán származott előny leszámítása után az állandó hadsereghez csak 93 legény sorozatik; a póttartalékhoz pedig az előbbiak tottak helyett adandókkal együtt 44 adatik. A többi természetesen a honvédséghez osztatik be.

* A polgári kaszinó e hó 25-ik napján délután 4 órákor az egyeslet helyiségében választmányi gyűlést tart; tárgyak: évi jelentés, pénztárnoki számadás átvizsgálása stb.

* A korcsolyázó egyeslet tegnap tartá első választmányi ülését; melynek eredménye a következő: elnök lón Simonffy Emil, titkár Szepessy Géza, rendezősegi tagok: Prímlechner Vilmos, Geisberg Kamilló, és Schulhof Mihály; pénztárnok Kubinyi Kálmán, szertárnok: Ferenczy Lajos. Intézkedés tétetik, hogy a korcsolyázási helyiséggel a közlekedés fenntartásának omnibusz által naponként; természetesen, hogy mindebből csak akkor lesz valami, ha majd — fagy.

* Dalmay Arthur színész, ki e szinidény elején színházunkhoz volt szerződésbe meghalt, s e hó 18-án temettetett el a fegyverneki temetőbe. Nyugodjék békével! Haláláról a gyászjelentés így hangzik: Özv. Kubinszky Antalné, dísznői és szentgyörgyi Horváth Juliánna; Kubinszky Mihály kalocsa megyei kanonok, címzetes püspök; Kubinszky Lajos h. k. és váltóügyvéd; Kubinszky Antal orvosudor, nagybátyja; Kubinszky Pál, Kubinszky Lajos, Kubinszky Mária, Kubinszky Matild és Kubinszky Emma, szomorodott szívvel jelentik förtökön szeretett férjének, unokaöccsének és testvérüknek, Kubinszky Antal (Dalmay Arthur) szingizagatónak, 1873-ik év jan. 16-án d. u. 4 és fél órákor, a halotti szentsegek felvétele után, élete 31-ik évében rövid betegség következtében történt gyászos kimulását. A boldogult hült tetemei f. évi jan. 18-án d. e. 11 órákor a fegyverneki közös sírkertben a r. k. szertartás szerint az örök nyugalomnak átadták. E szép tehetséggel megáldott fiatal színművész kimulását nemcsak bánatos özvegye és rokonai, de összes pályatársai és társulatának tagjai fájálják. Áldás és béke lengjen porai felett.

* A Paczon az idén tartott faérverelés a városnak 1591 forint jövedelmezett, ennyi iru fa kelvén el.

* A tiszavidéki vasútvonalon Rákamaz és Tokaj közt nem rég, az éjjeli vonat egy embert gázolt el; holt testének csak felét

találták meg reggel a pályá lejtőjén, másik felét — valószínűleg a kutyák hurcolták szét. A szerencsétlen kiléte utáni nyomozás azonnal megkezdett.

* A külső vágásteren az évenkénti fahordásnál előforduló szokott rendeltelenségek az idén is megkezdődtek, a mennyiben némelyek tulmennek a kijelölt határon, s onnan is hordanak, a honnan nem volna szabad. A külső rőzsebiztosok ez iránt jelentést is tettek a rendőrségnek, mely az illetőket szigorúan megbünteté.

Délutáni posta.

— A kormány részéről a képv. házban közlebb felszólalás történt, s az tüzeten fog megismertetni a kormány által kövendő pénzügyi politikával. Az erre vonatkozó határozatok a közlebb tartott miniszteri tanácsokban hozották.

— Bécs, jan. 21. A „Pressének” táv-írják Londonból: a jelentés, — mely szerint a Laurion-kérdésben Ausztria Magyarország, Angol és Oroszország auspiciuma alatt egyezség jött volna létre, — nem felel meg a valóságnak. Az alkudozások még függőben vannak.

A „Debreczen”

eredeti

MAGANTAVIRATOK

— Berlin, jan. 22. A párisi jezsuita irányu „Germaine” megerősíti ama nézetet, hogy Napoleon pártfogolta a papok világi uralmát. Napoleon bukása érzenke csapás a papság világi uralmára nézve.

— Laibach, jan. 22. A „Slovenski Narod” főlhívja Szlavoniát, hogy Csehország példájára hasonló feliratokat intézzen a császárhoz a választási reform érdekében.

— Páris, jan. 22. Az orleansi hercegek ma először jelentek meg a XVI. Lajosért tartott engesztelő misén. E körülmény mindenütt nagy feltűnést okozott.

— London, jan. 22. Napoleon herceg és neje meglátogatták Viktorja királynőt. Átálános hiedelem az, hogy az Oroszországgal folyó Khiva-ügy nonsokára békés uton fog elintéztetni.

Felelős szerkesztő és kiadótlájdonos:

OLÁH KÁROLY.

Főmunkatárs:

SZATMARI KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

M E G H I V Á S.

A nagyméltóságú földmívelés, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium a mult 1873-ik évi december 8-án 13.206. sz. a kelt elhatározásával a debreczeni iparegyesületi takaré- és hitel-intézet-nek a bemutatott, s a hivatolt miniszteri intézkedés értelmében módosítandó alapszabályok szerinti létesítését megengedvén; az intézet alakuló közgyűlés tartását elhatározta; minéltoább a debreczeni iparegyesületi takaré- és hitel-intézet- t. c. részvényesei a folyó é. február hó 9-dik napján d. e. 10 órákor Debreczenben a városház nagy tanácsstermben tartandó véglegesen alakuló közgyűlésre ezenel meghívotnak.

A gyűlés kifizető tárgyai:

- 1. Az ideig. választmány jelentésének tárgyalása.
2. Miniszteri intézkedés felolvasása.
3. Az alapszabályoknak a miniszteri intézkedés értelmében módosítása s végleges megállapítása.
4. A befizetés módjának s idejének meghatározása.
5. Az intézet elnöke, 12 igazgató választmányi tag és 3 számvizsgáló megválasztása.

Az alapszabályok 31. §. szerint mindégyik részvény tulajdonosának a közgyűlésen ilése és szavazata van, azonban a 33-dik §. értelmében egy részvényes sem gyakorolhat többet 10 szavazattal sem saját nevében, sem meghatalmazás folytán.

Ezen meghívó a közgyűlésen megjelenhetőségi jogosultságot igazolja, s a tanácsstermben belépés alkalmával a részvényesek névsorával becsereleltetik.

A közgyűlésre személyesen megjelenni nem akaró részvényes szavazati jogát a 35. §. értelmében más szavazatképes részvényesre meghatalmazás folytán átruházhatja; — ily esetben a meghatalmazás igazolendő.

Nők helyett férjek vagy meghatalmazottjak, — oly egyének helyett, kik szavazatra a polgári törvények értelmében nem képesítvők, valamint testületek helyett törvényes képviselőik a szavazati jogot a 37. §. értelmében akkor is gyakorolhatják, ha ezen képviselők részvényesek nem lennének is.

Az ülésstermben csak szavazattal bíró részvényesek, illetőleg képviselők foglalhatnak helyet.

Felhívotnak tehát a t. c. részvényesek, hogy ezen alakuló közgyűlésre minél tömegesebben megjelenni, és szavazati jogukkal ellátatásuk tekintetéből jelen meghívót magukkal elhozni sziveskedjenek.

Debreczen, 1873. jan. 16.

Az ideiglenes választmány nevében:

Szabó Bálint, id. vál. elnök.

43 1-3

Abrahám László, id. vál. jegyző.

A debreczeni „termény-csarnok”

az alapszabályok 8. §-sa értelmében 1873. január hó 26-kán d. e. 10 órákor

KÖZGYŰLÉST TART.

Debreczen, 1873. jan. hó 15.

38 3-3 A depr. terménycsarnok választmánya.

Pályázat.

A H. Nánás 1872. évi december 15-én megalkult takarékpénztárnál egy-ülögesen ugyan 800 arftban megállapított, de a pénztár megszűlésével fokozatosan javítandó évi fizetéssel egybekötött 36 nyvvezeti állomás lévén betöltendő; felhívotnak mindazok, kik ez állomást elnyerni óhajtják, miszerint kellő szaképzettségüket igazoló okmányokkal folyamodványukat folyó évi márczius hó 15-dik napjáig alulírott elnökségnek annál bizonyosabban beadják, mert később beadott folyamodványok figyelembe nem vétetnek. Kelt H. Nánás 1873. jan. 8.

Oláh Jakab, elnök

Kereskedő gyakornok

Norinbergi és disznú áru kereskedésbe — jól iskolázott, csinos külsejű, s minden tekintetben jó magaviseletű 15 vagy 16 éves ifjú — gyakornokul kerestetik. Piac-utczán 2144. sz. alatt. 39. 2-3.

Ügyvédi iroda megnyitás.

Alulírott tudomására hozom a t. c. közönségnek, hogy Pesten huzamosabb ideig fenállott ügyvédi irodámat Debreczenben tettem át, és azt Batthyányi-utca 2158. számú (előbb Telegdi) most saját házámban megnyitottam. A kik tehát bizalmukkal megisztelné s ügyvédi szolgálatomat igénybe venné óhajtják — szolgálatukra állók, s bizalmukat a rém bízandó ügyek pontoz és szorgalmas kezelése által meg is érdemelné főtekerésnek tartandom. Kelt Debreczenben, 1873. jan. hó.

Czegély Ferencz, köz- és váltóügyvéd.

Eladó ház és kiadó bolt.

Piac-kadásutczán a Tornay-vendéglője végibe levő 1897. számú ház s két száraz malom hozzá tartozó házutáni földével együtt igen kedvező feltételek mellett örök áron eladó. A város háza alatt levő 6-dik számú bolt a dohányárulda mellett 6 és fél évre kiadó. Értekezhetni fellelők Antalffy Lajos dohányáruldjában.

1873. Helyb. Egy evr. 106. Fél evre 5. Előzetesi p. Főpiaz. szerkesztés. Előg. Tel. eg. d. d. desében a p.

Hogy kért kérdést kö

(U-1) Az masabb tanács visszatért O-Ar-mét Berlinen napot ott időz. észleleteknek sithetése szemp. Így írják lapok, melyek küldetését gyau ezt annyival is lomata buzóg ják a h á r o m is Németország. Még ugy az angol diplom irányzata van szággal szembe keleti kérdés okból figyelő a mely oldalról l.

Igen, az a látni vél a szinben él, hogy O. fészélya, miképp tesztélyezze, min sián keresztül a jeszkedjek s ha riai partokig ny irányból törekv. Törökországot pontból — meg Nem tudjuk vagott Schluwal kíváncsiak vagy kit szerzett ez néven nevezendő az ausztriai s n tisztába jött-e n lomata küldetés.

Hogy egyét grófnak így tel-jit koron. s m. ságos örületből gyon jól tudja a angol. Igen jelle kitűnő diplomata külügyéri államt zett beszéde, mely a tanácsot adta. litika kérdésénél néven nevezendő s hogy az Orosz zések mindig es vezetnek. Azt elött tartani, hogy szerint kellalkani. Ha pl. a területére belép. khatilát kián ter betoppant. Ha wán át vonulnak erő legoit szállja. Ez a legűd. szal szemben — szersmind oly p. leghamarabb meg sében Orway a fentartani. Ha a diát kibocsátjuk. nyomorúságosabb mint Hollandia. Orway aképp legkönnyebb szer már Khivánál off.

TÁJ

EGY NEMES. Regény. Irtta Schwab Harm. — Mit tegyek. — Találjon fo bármit, csakhogy m. — Jó és ma választani? — Szivesen; azt elvetni, ha nem — Mulattató, és ves van kifejeve. I vesebb. — Az a mi m. — Semmi eset tékban, de azért ne jen. En az éveket ne. On Sorenza nem tar kiet mulattatnak. — Nem? Az